

Akcīzes nodoklis

Publicēts: 26.08.2020.

Atjaunināts: 09.02.2021.

Nodokļa piemērošana

Akcīzes nodoklis ir specifisks patēriņa nodoklis, ko piemēro noteiktām patēriņa preču grupām, kuras ir saražotas vai tiek ievestas valstī.

Latvijā akcīzes preces apliek ar akcīzes nodokli saskaņā ar likumu „[Par akcīzes nodokli](#)”.

Akcīzes nodokļa mērķis ir ierobežot to preču patēriņu, kas ir kaitīgas apkārtējai videi un cilvēkiem, kā arī dot valstij ieņēmumus, apliekot ar papildus patēriņa nodokli (papildus pievienotās vērtības nodoklim) preces, kas nav pirmās nepieciešamības preces un kas neskar maznodrošinātos. Taču galvenais akcīzes nodokļa mērķis ir fiskālais, t.i. nodrošināt valsts budžeta ieņēmumus.

Tā kā akcīzes nodoklis, kā patēriņa nodoklis Eiropas Savienības kopējā tirgū var būtiski ietekmēt konkurences apstākļus starp dalībvalstīm, tad Eiropas Savienībā ļoti strikti tiek reglamentēti nosacījumi akcīzes nodokļa piemērošanai trim preču grupām tas ir, naftas produktiem, alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem.

Akcīzes nodokļa harmonizācija ir attiecināta uz nodokļa minimālo likmju noteikšanu, apliekamo preču struktūras saskaņošanu, kā arī šo preču aprites un nodokļa maksāšanas kārtības saskaņošanu. Ņemot vērā to, ka Eiropas Savienība pieļauj, ka dalībvalstis var piemērot akcīzes nodokli arī citām precēm, Latvijā ar akcīzes nodokli fiskālu apsvērumu dēļ tiek aplikti arī bezalkoholiskie dzērieni un kafija.

Nodokļa objekti

alkoholiskie dzērieni;

tabakas izstrādājumi;

naftas produkti;

dabaszāģe (ar 01.07.2015., nodokli nepiemēroja no 01.09.2010. līdz 30.06.2011.);

bezalkoholiskie dzērieni un kafija;

elektroniskajās cigaretēs izmantojamais šķidrums (ar 01.07.2016.), elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas (ar 01.01.2021.);

tabakas aizstājējprodukti (ar 01.01.2021.).

Akcīzes preču noliktava

Vieta, kur apstiprināts noliktavas turētājs ražo, pārstrādā, uzglabā, iaved, saņem, nosūta vai veic citas darbības ar akcīzes precēm, piemērojot atlikto nodokļa maksāšanu.

Atliktā nodokļa maksāšana

Akcīzes nodokļa samaksas atlikšana attiecībā uz akcīzes preču ražošanu, pārstrādi, uzglabāšanu, pārvadāšanu un citām darbībām saskaņā ar likumu.

Nodrošinājums

Akcīzes nodokļa nodrošinājums, ar kuru tā iesniedzējs apņemas samaksāt akcīzes nodokli par akcīzes precēm, ja attiecīgā persona izpilda likumā noteiktās prasības.

Akcīzes preču marķēšana

Visi alkoholiskie dzērieni un tabakas izstrādājumi tiek marķēti ar akcīzes nodokļa markām. Ar akcīzes nodokļa markām ir atļauts marķēt tikai akcīzes preču noliktavā vai muitas noliktavā. Akcīzes nodokļa marku izsniedzējs ir Valsts ieņēmumu dienests. Savukārt akcīzes nodokļa marku saņēmējs ir importētājs, apstiprināts noliktavas turētājs Latvijas Republikā, persona, kas iaved vai saņem no citas dalībvalsts ar akcīzes nodokļa markām marķējamās akcīzes preces, kuras jau ir nodotas patēriņam, reģistrēts saņēmējs, īslaicīgi reģistrēts saņēmējs un reģistrēts nosūtītājs.

Nemarķēt ar akcīzes nodokļa markām atļauts:

Alkoholiskos dzērienus, kuri ir iepildīti pudelēs ar tilpumu līdz 100 mililitriem;

Raudzētos dzērienu ar absolūtā spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem (ar 01.03.2017.);

Alu;

Alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kurus saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā realizē beznodokļu tirdzniecības veikalos;

Bezalkoholiskos dzērienus un kafiju;

Tabakas lapas un karsējamo tabaku;

Elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrums;

Alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kurus fiziskā personā iaved personīgajā bagāžā vai kurus fiziskā persona, ievērojot noteiktus nosacījumus, iaved vai saņem personīgajam patēriņam.

Ar 2021.gada 1.jūliju ar akcīzes nodokļa markām uzsāks marķēt karsējamo tabaku, elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrums, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas un tabakas aizstājējproduktus.

Naftas produktu iezīmēšana (marķēšana):

Naftas produkti, kuriem piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi (piemēram, ko izmanto par kurināmo) vai kurus atbrīvo no akcīzes nodokļa tiek iezīmēti (marķēti):

Latvijas Republikā, tikai akcīzes preču noliktavās;

Ārvalstīs arī dalībvalstīs lai naftas produktus ievestu Latvijas Republikā.

Iezīmēšana (marķēšana) galvenokārt attiecās uz dīzeļdegvielu, petroleju, tās aizstājējproduktiem un komponentiem.

Dīzeļdegvielu, kuru izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei, kā arī tādas meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, un zem zivju diķiem esošās zemes apstrādei, iezīmē (marķē).

Marķētos naftas produktus ir atļauts:

Piegādāt vai nodot personām, kurām ir tiesības tos saņemt;

Piegādāt citai akcīzes preču noliktavai Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī;

Izvest no Latvijas Republikas uz citu dalībvalsti;

Izvest no Latvijas Republikas uz ārvalsti, kas nav dalībvalsts;

Iegādāties lauksaimniecības produkcijas ražotājiem izmantošanai traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās, kā arī lauksaimniecības produkcijas ražotāja saražoto vai izaudzēto lauksaimniecības produktu un to audzēšanai nepieciešamo izejvielu pašpārvadājumiem Latvijas Republikā ar kravas automobili.

Atļauts neiezīmēt naftas produktus, kurus piegādā kuģiem un gaisa kuģiem, kuri kursē starptautiskajās līnijās.

Nodrošinājuma veidi

Lai veiktu darbības ar akcīzes precēm un izmantotu atlikto nodokļa maksāšanas kārtību, nodokļa maksātājs iesniedz nodrošinājumu.

Nodokļa maksātājs var iesniegt šādus nodrošinājumus:

Vienreizēju nodrošinājumu, kas paredzēts aprēķinātā nodokļa parāda vienam noteiktam apmēram;

Vispārēju nodrošinājumu, kas paredzēts noteiktam laikposmam un aprēķinātā nodokļa parāda noteiktam apmēram.

Par nodrošinājumu var izmantot:

Drošības naudu;

Saistību izpildes apdrošināšanas polisi;

Kredītiestādes galvojumu.

Normatīvie akti

Nodokļa likmes

Izmaiņas akcīzes nodokļa jomā

<https://www.fm.gov.lv/lv/akcizes-nodoklis>